

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2015/1136,**annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015,****riskien arviointia koskevasta yhteisestä turvallisuusmenetelmästä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 402/2013 muuttamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon yhteisön rautateiden turvallisuudesta sekä rautatieyritysten toimiluvista annetun neuvoston direktiivin 95/18/EY ja rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä sekä turvallisuustodistusten antamisesta annetun direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/49/EY⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Direktiivin 2004/49/EY nojalla olisi otettava asteittain käyttöön yhteisiä turvallisuusmenetelmiä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi ja, jos se on tarpeen ja kohtuudella toteutettavissa, sen parantamiseksi.
- (2) Komissio antoi 12 päivänä lokakuuta 2010 Euroopan rautatievirastolle, jäljempänä 'virasto', direktiivin 2004/49/EY mukaisesti valtuudet muuttaa komission asetusta (EY) N:o 352/2009⁽²⁾. Kyseisen asetuksen tarkistaminen oli tarpeen, jotta voidaan ottaa huomioon kyseisen asetuksen 6 artiklassa tarkoitetun arviointilaitoksen tehtäviin ja vastuualueisiin liittyvät lisämuutokset sekä riskin hyväksyttävyyttä koskevat yhdenmukaistetut lisäperusteet, joita voitaisiin käyttää arvioimaan teknisten järjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuvien riskien hyväksyttävyyttä tapauksissa, joissa ehdottaja päättää käyttää täsmällisen riskin estimoinnin periaatetta. Oli tarpeen tarkistaa, että kun otetaan käyttöön edellä mainitut riskin hyväksyttävyyden yhdenmukaistetut lisäperusteet, unionissa säilytetäisiin vähintään rautateiden nykyinen turvallisuustaso, kuten direktiivin 2004/49/EY 4 artiklan 1 kohdassa edellytetään. Tämä vei huomattavasti odotettua enemmän aikaa ja komissio hyväksyi sen vuoksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 402/2013⁽³⁾, jossa säilytettiin yksi asetukseen (EY) N:o 352/2009 jo sisältyvä riskin hyväksyttävyyttä koskeva peruste.
- (3) Vaikutusten arviointi, jossa käsiteltiin täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 402/2013 tehtyjä muutoksia, sisälsi analyysin teknisiä järjestelmiä koskevista riskien hyväksyttävyyden yhdenmukaistetuista perusteista. Sitä koskevassa raportissa tuotiin esiin se, että on tärkeää sisällyttää yhteiseen turvallisuusmenetelmään riskien hyväksyttävyyttä koskevat lisäperusteet, joista ei säädetä nykyisessä asetuksessa. Tällaisilla perusteilla olisi helpotettava jäsenvaltioiden välistä vastavuoroista tunnustamista niiden rakenteellisten osajärjestelmien ja kalustoyksikköjen osalta, jotka vastaavat rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuteen liittyvää unionin lainsäädäntöä.
- (4) Jotta voidaan tehdä ero teknisiin järjestelmiin liittyvien riskien hyväksymisen ja operatiivisten riskien ja yleisten rautatiejärjestelmän tason riskien hyväksymisen välillä, termi "riskin hyväksyttävyyssperusteet" olisi teknisten järjestelmien osalta muutettava "yhdenmukaistetuiksi suunnittelutavoitteiksi". Tässä asetuksessa esitetyjä yhdenmukaistettuja suunnittelutavoitteita voidaan käyttää osoittamaan toimintahäiriöistä aiheutuvien riskien hyväksyttävyyttä tapauksissa, joissa ehdottaja päättää käyttää täsmällisen riskin estimoinnin periaatetta. Olisi muutettava joitakin määritelmiä, jotta voidaan ottaa huomioon terminologian viimeaikaiset muutokset, ja lisättävä uusia määritelmiä.
- (5) Virasto toimitti komissiolle suosituksensa täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 402/2013 muutoksesta, joka koskee komission antaman valtuutuksen vielä jäljellä olevaa tavoitetta yhdenmukaistettujen suunnittelutavoitteiden osalta. Tämä asetus perustuu kyseiseen viraston suositukseen.

⁽¹⁾ EUVL L 164, 30.4.2004, s. 44.

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 352/2009, annettu 24 päivänä huhtikuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/49/EY 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun riskien arviointia koskevan yhteisen turvallisuusmenetelmän hyväksymisestä (EUVL L 108, 29.4.2009, s. 4).

⁽³⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 402/2013, annettu 30 päivänä huhtikuuta 2013, riskien arviointia koskevasta yhteisestä turvallisuusmenetelmästä (EUVL L 121, 3.5.2013, s. 8).

- (6) Sen vuoksi täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 402/2013 olisi muutettava.
- (7) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat direktiivin 2004/49/EY 27 artiklan 1 kohdalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 402/2013 seuraavasti:

1) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 9 kohta seuraavasti:

”9) ’turvallisuusvaatimuksilla’ järjestelmän suunnittelun, käyttötoiminnan ja kunnossapidon (laadullisia tai määrällisiä tai tarvittaessa sekä laadullisia että määrällisiä) turvallisuusominaisuuksia (mukaan lukien toimintasäännöt), jotka ovat tarpeen lainsäädännöllisten tai yhtiön turvallisuustavoitteiden saavuttamiseksi;”

b) Korvataan 23 kohta seuraavasti:

”23) ’tuhoisalla onnettomuudella’ onnettomuutta, joka tyypillisesti vaikuttaa suureen joukkoon ihmisiä ja aiheuttaa useita kuolonuhreja;”

c) Lisätään 32–37 kohta seuraavasti:

”32) ’järjestelmällisellä häiriöllä’ häiriötä, joka tapahtuu toistuvasti tietyn syöteyhdistelmän yhteydessä tai joissakin erityisissä ympäristö- tai soveltamisoloissa;

33) ’järjestelmällisellä vialla’ arvioitavana olevan järjestelmän eritelmään, suunnitteluun, valmistukseen, asentamiseen, toimintaan tai ylläpitoon liittyvää olennaista vikaa;

34) ’turvatoimella’ arvioitavana olevan järjestelmän ulkopuolista teknistä, toiminnallista tai organisationaalista riskienvalvontamenetelmää, jolla joko vähennetään vaaran esiintymisen tiheyttä tai lievennetään kyseisen vaaran mahdollisten seurausten vakavuutta;

35) ’kriittisellä onnettomuudella’ onnettomuutta, joka tyypillisesti vaikuttaa hyvin pieneen joukkoon ihmisiä ja aiheuttaa ainakin yhden kuolonuhrin;

36) ’erittäin epätodennäköisellä’ häiriön esiintymistä tiheydellä, joka on enintään 10^{-9} käyttötuntia kohti;

37) ’epätodennäköisellä’ häiriön esiintymistä tiheydellä, joka on enintään 10^{-7} käyttötuntia kohti.”

2) Muutetaan liite I tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 13 päivänä heinäkuuta 2015.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Jean-Claude JUNCKER

LIITE

Muutetaan liite I seuraavasti:

1) Korvataan 2.5.1 kohta seuraavasti:

”2.5.1 Jos vaarat eivät kuulu jommankumman 2.3 ja 2.4 kohdassa säädetyn riskin hyväksynnän periaatteen piiriin, riskien hyväksyttävyyden on osoitettava täsmällisen riskin estimoinnin ja arvioinnin avulla. Tällaisista vaaroista aiheutuvia riskejä on arvioitava joko määrällisesti tai laadullisesti tai tarvittaessa sekä määrällisesti että laadullisesti ottaen huomioon voimassa olevat turvallisuustoimenpiteet.”

2) Korvataan 2.5.4–2.5.7 kohta seuraavasti:

”2.5.4 Ehdottajan ei tarvitse tehdä täsmällisen riskin estimointia riskeistä, jotka jo katsotaan hyväksyttäväksi toimintaohjeiden tai vertailujärjestelmien käytön perusteella.

2.5.5 Jos vaarat aiheutuvat teknisen järjestelmän toimintahäiriöistä, kyseisiin häiriöihin on sovellettava seuraavia yhdenmukaistettuja suunnittelutavoitteita, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2.5.1–2.5.4 kohdan soveltamista:

- a) jos häiriö mahdollisesti uskottavasti aiheuttaa välittömän tuhoisan onnettomuuden, siihen liittyvää riskiä ei tarvitse alentaa enempää, jos kyseisen häiriön tiheyden on osoitettu olevan erittäin epätodennäköinen;
- b) jos häiriö mahdollisesti uskottavasti aiheuttaa välittömän tuhoisan onnettomuuden, siihen liittyvää riskiä ei tarvitse alentaa enempää, jos kyseisen häiriön tiheyden on osoitettu olevan epätodennäköinen.

Valinnan määritelmän 23 ja määritelmän 35 välillä on perustuttava häiriön uskottavimpaan vaaralliseen seuraukseen.

2.5.6 Edellä olevassa 2.5.5. kohdassa esitettyjä yhdenmukaistettuja suunnittelutavoitteita on käytettävä sähköisten, elektronisten ja ohjelmoitujen elektronisten teknisten järjestelmien suunnitteluun, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2.5.1–2.5.4 kohdan soveltamista. Ne ovat vaativimmat suunnittelutavoitteet, joita voidaan edellyttää vastavuoroista tunnustamista varten.

Niitä ei tule käyttää yleisinä määrällisinä tavoitteina jäsenvaltion koko rautatiejärjestelmää varten eikä puhtaasti mekaanisten teknisten järjestelmien suunnittelua varten.

Yhdistettyjen teknisten järjestelmien osalta, jotka koostuvat sekä puhtaasti mekaanisesta osasta sekä sähköisestä, elektronisesta ja ohjelmoitavissa olevasta elektronisesta osasta, vaarojen tunnistaminen tehdään 2.2.5 kohdan mukaisesti. Puhtaasti mekaanisesta osasta aiheutuvia vaaroja ei tule torjua käyttämällä 2.5.5. kohdassa esitettyjä yhdenmukaistettuja suunnittelutavoitteita.

2.5.7 Edellä olevassa 2.5.5 kohdassa tarkoitettuihin teknisten järjestelmien toimintahäiriöihin liittyvä riski on katsottava hyväksyttäväksi, jos myös seuraavat vaatimukset täyttyvät:

- a) on osoitettu, että sovellettavia yhdenmukaistettuja suunnittelutavoitteita noudatetaan;
- b) häiriöihin liittyviä järjestelmällisiä häiriöitä ja järjestelmällisiä vikoja torjutaan noudattaen turvallisuus- ja laatuprosesseja, jotka vastaavat arvioitavaan tekniseen järjestelmään sovellettavaa yhdenmukaistettua suunnittelutavoitetta ja jotka on määritetty yleisesti hyväksytyissä, asiaa koskeissa standardeissa;
- c) soveltamisedellytykset arvioitavan teknisen järjestelmän turvalliselle yhdistämiselle rautatiejärjestelmään määritetään ja rekisteröidään vaararekisteriin 4 kohdan mukaisesti. Edellä olevan 1.2.2. kohdan mukaisesti nämä soveltamisedellytykset toimitetaan toimijalle, joka on vastuussa yhdistämisen turvallisuudesta.”

3) Lisätään 2.5.8–2.5.12 kohta seuraavasti:

”2.5.8 Teknisten järjestelmien yhdenmukaistettujen määrällisten suunnittelutavoitteiden yhteydessä sovelletaan seuraavia erityismääritelmiä:

- a) termillä ’välittömästi’ tarkoitetaan sitä, että toimintahäiriö voi mahdollisesti aiheuttaa 2.5.5. kohdassa tarkoitettua tyypillisen onnettomuuden ilman, että esiintyy muita häiriöitä;
- b) termillä ’mahdollisesti’ tarkoitetaan sitä, että toimintahäiriö voi aiheuttaa 2.5.5. kohdassa tarkoitettua tyypillisen onnettomuuden.

- 2.5.9 Jos arvioitavan teknisen järjestelmän toimintahäiriö ei välittömästi aiheuta tarkasteltavana olevaa riskiä, sallitaan vähemmän vaativien suunnittelutavoitteiden soveltaminen, jos ehdottaja voi osoittaa, että 3 artiklan 34 kohdassa määritettyjen turvatoimien käytöllä saavutetaan sama turvallisuustaso.
- 2.5.10 Jotta voidaan säilyttää tietyssä jäsenvaltiossa vallitseva turvallisuustaso, arvioitavaa teknistä järjestelmää varten voidaan ilmoitetulla kansallisella säännöllä edellyttää suunnittelutavoitetta, joka on vaativampi kuin 2.5.5. kohdassa esitetyt yhdenmukaistetut suunnittelutavoitteet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2004/49/EY 8 artiklassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY (*) 17 artiklan 3 kohdassa määritetyn menettelyn soveltamista. Kalustoyksikköjen täydentävien käyttöönottolupien yhteydessä sovelletaan direktiivin 2008/57/EY 23 ja 25 artiklan menettelyjä.
- 2.5.11 Jos tekninen järjestelmä on kehitetty soveltamalla 2.5.5 kohdassa esitettyjä vaatimuksia, sovelletaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
- Kuitenkin mikäli ehdottaja voi osoittaa erityisen vaaran osalta, että siinä jäsenvaltiossa, jossa järjestelmää käytetään, vallitseva turvallisuustaso voidaan säilyttää käyttämällä suunnittelutavoitetta, joka on vähemmän vaativa kuin yhdenmukaistettu suunnittelutavoite, kyseistä vähemmän vaativaa suunnittelutavoitetta voidaan käyttää yhdenmukaistetun suunnittelutavoitteen sijaan.
- 2.5.12 Täsmällisen riskien estimoinnin ja arvioinnin on täytettävä vähintään seuraavat vaatimukset:
- a) täsmällisessä riskien estimoinnissa käytettävien menetelmien on kuvastettava asianmukaisesti arvioitavana olevaa järjestelmää ja sen muuttujia (kaikki käyttötilat mukaan lukien);
 - b) tulosten on oltava riittävän tarkkoja, jotta niitä voidaan käyttää vankkana päätöksenteon perustana. Pienet muutokset syöttötietoja koskevissa oletuksissa tai ennakoedellytyksissä eivät johda merkittävästi erilaisiin vaatimuksiin.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä (EUVL L 191, 18.7.2008, s. 1)."